

**ОХУ-ЫН ТӨРИЙН ДУМЫН РЕГЛАМЕНТАД
ТАМГЫН ГАЗРЫН ХУУЛИЙН ХЭЛТСЭЭС ГАРГАХ
ЭРХ ЗҮЙН ДҮГНЭЛТИЙН ТАЛААРХ ЗОХИЦУУЛАЛТ**

(Мэдээлэл, лавлагаа)

Г.Билгээ

ОХУ-ын Төрийн Думын регламент²⁶⁰ (1998)

94 дүгээр зүйл.

1.Энэ Регламентын 217-д зааснаас бусад тохиолдолд ОХУ-ын Ерөнхийлөгч, Холбооны Зөвлөл, Холбооны Зөвлөлийн гишүүн, Төрийн Думын депутат, Төрийн Дум дахь бүлэг (фракц), хороо, комисс, ОХУ-ын Засгийн газар, ОХУ-ын субъектүүдийн хууль тогтоох байгууллага, ОХУ-ын Үндсэн хуулийн шүүх, ОХУ-ын Дээд шүүх, ОХУ-ын Арбитрын дээд шүүх өөрсдийн эрхлэх асуудлаар Төрийн Думын тогтоолын төслийг өргөн мэдүүлнэ.

2.Төрийн Думын тогтоолын төслийг Төрийн Думд дор дурдсан журмын дагуу өргөн барина:

а) ОХУ-ын Ерөнхийлөгч, Холбооны Зөвлөл, Холбооны Зөвлөлийн гишүүн, ОХУ-ын Засгийн газар, ОХУ-ын субъектүүдийн хууль тогтоох байгууллага, ОХУ-ын Үндсэн хуулийн шүүх, ОХУ-ын Дээд шүүх, ОХУ-ын Арбитрын дээд шүүх өөрийн бүрэн эрхийн асуудлаар тогтоолын төслийг Төрийн Думын даргад өргөн мэдүүлнэ;

б) Төрийн Думын хороод өөрийн бүрэн эрхэд үл хамаарах асуудлаар, Төрийн Думын комисс энэ хэсгийн “в”-д зааснаас бусад тохиолдолд, Төрийн Думын депутат, Төрийн Дум дахь бүлэг Төрийн Думын **Тамгын газрын Хуулийн хэлтэс (Правового управления Аппарата)-ын дүгнэлт (заключение)-ийн хамт** Төрийн Думын даргад өргөн мэдүүлнэ;

в) Төрийн Думын хороо, Төрийн Думын мандат, депутатын ёс зүйн асуудал эрхэлсэн Комисс өөрийн эрхлэх асуудлаар Төрийн Думын **Тамгын газрын Хуулийн хэлтсийн дүгнэлтийн хамт** Холбооны Зөвлөлийн даргад өргөн мэдүүлнэ.

112 дугаар зүйл.

1.Хариуцсан хорооны шийдвэрээр Төрийн Думын хорооны даргын гарын үсэгтэй албан бичгээр төслийг төрийн холбогдох байгууллагад санал авах, шинжлэх ухааны шинжилгээ (научная экспертиза) гаргуулахаар хүргүүлж болно.

1¹.Хариуцсан хороо хуулийн төслийг Нийтийн танхимаар шинжлүүлэх шийдвэр гаргасан бол Төрийн Дум төслийг Нийтийн танхимд энэ Регламентийн 93, 94 дүгээр зүйлд заасан журмын дагуу өргөн барина.

2.Төрийн Думын **Тамгын газрын Хуулийн хэлтэс** Төрийн Думын Зөвлөлийн, эсхүл хариуцсан хорооны даалгавраар **даалгасан хугацаанд** тухайн хуулийн төслийг Үндсэн хууль, холбооны Үндсэн хуулийн болон холбооны бусад хууль тогтоомжтой нийцэж байгаа талаар **хууль зүйн шинжилгээ (правовая экспертиза)**, тухайн хуулийн төсөл батлахтай холбогдуулан холбооны хууль тогтоомжийн жагсаалтаас хүчингүй болгох, нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, шинээр боловсруулж батлуулах **хэрэгцээг шалгах, хуулийн төслийн хууль зүйн техникийн шинжилгээ гаргана**. Хариуцсан хороо нь Тамгын газрын **Хуулийн хэлтэст тухайн хуулийн төслийн хэл зүйн дүгнэлт** гаргах даалгавар өгч болно.

²⁶⁰ Регламент Государственной Думы (Принят постановлением Государственной Думы Федерального Собрания Российской Федерации от 22 января 1998 года № 2134-II ГД) - <http://duma.gov.ru/duma/about/regulations/>

3.Төрийн Думын **Тамгын газрын Хуулийн хэлтэс нь эрх зүйн шинжилгээ (экспертиза)-нд үндэслэн дүгнэлт (заключение) бэлтгэнэ:**

а) тухайн төсөл нь ОХУ-ын Үндсэн хууль болон түүний субъектүүдийн хуулиудад нийцэж байгаа эсэх. Хэрэв төсөл нь Үндсэн хуульд нийцээгүй гэж дүгнэлт гаргасан бол хуулийн ямар заалтад нийцэхгүй байгааг, мөн тэдгээрийн үндэслэлийг тайлбарлана;

б) хуулийн тодорхой зүйл, заалтыг зөрчөөгүй боловч логик агуулгын хувьд зөрчилтэй эсэх. Хэрэв зөрчилтэй бол түүнийг тодорхойлж, залруулах аргыг санал болгоно;

в) хүчингүй болгох, нэмэлт, өөрчлөлт оруулах хуулийн төсөлд шаардлагатай бүх хууль, зүйл, заалтыг хамааруулсан эсэх. Хэрэв бүрэн биш бол орхигдсон хууль, зүйл, заалтыг заана.

4.Тамгын газрын Хуулийн хэлтсийн дүгнэлтэд тухайн нэгжийн дарга буюу түүний орлогч гарын үсэг зурж баталгаажуулна. **Дүгнэлтийг даалгасан хугацаанд гаргах боломжгүй бол Тамгын газрын Хуулийн хэлтсийн үндэслэл заасан хүсэлтийн дагуу хугацааг сунгаж болно.**

114 дүгээр зүйл.

1.Хариуцсан хороо Төрийн Думын анхны хэлэлцүүлэгт бэлтгэсэн хуулийн төсөл, хавсаргасан материалыг Төрийн Думын Зөвлөлд хүргүүлнэ.

2.Хариуцсан хороо энэ Регламентын 105, 106-д заасны дагуу хууль санаачлагчаас ирүүлснээс гадна дараах материалыг нэмж хавсаргана:

г) **Төрийн Думын Тамгын газрын Хуулийн хэлтсийн дүгнэлт;**

119 дүгээр зүйл

8.ОХУ болон түүний субъектүүдийн бүрэн эрхэд нэгэн зэрэг хамаарахаас бусад асуудлаарх хуулийн төслийг анхны хэлэлцүүлэгт хүлээн авсан бол хоёр, гурав дахь хэлэлцүүлгийг явуулахгүй байх тухай хариуцсан хорооны саналаар санал хурааж, анхны хэлэлцүүлгээр хүлээн авч болно. Анхны хэлэлцүүлгээр батлах хуулийн төсөл нь хууль зүй, хууль зүйн техник болон хэл шинжлэлийн шинжилгээ (экспертиза)-ний дүнг тусгасан Төрийн Думын **Тамгын газрын Хуулийн хэлтсийн дүгнэлттэй** байна. Хариуцсан хороо нь хуулийн төслийн зарим заалтыг тодорхой болгох, түүнд өөрчлөлт орлуулахын тулд **Тамгын газрын Хуулийн хэлтсээр** дахин дүгнэлт гаргуулахгүй...

121 дүгээр зүйл.

6.Төрийн Думын **Тамгын газрын Хуулийн хэлтэс** нь хариуцсан хорооны даалгавраар энэ Регламентын 112 дугаар зүйлийн дагуу **хуулийн төслийн зүйл бүрээр хууль зүйн болон хэл зүйн шинжилгээ хийж, дүгнэлт гаргана. Хэрэв хариуцсан хороо нь Тамгын газрын Хуулийн хэлтсийн дүгнэлттэй санал нийлэхгүй бол дүгнэлтийн агуулгыг тайлбарлуулахаар Тамгын газрын ажилтныг хорооны хуралдаанд оролцуулж болно.**

7.Хуулийн төслийн талаар гаргасан **хэл зүйн шинжилгээг** хийхдээ төсөл нь хууль зүйн хэлний онцлогийг харгалзаж орчин цагийн орос утга зохиолын хэлний хэм хэмжээнд нийцүүлсэн, мөн хэл зүй, өгүүлбэр зүй, найруулга зүй, учир зүй (логик), техникийн редакц болон нэр томъёоны алдааг арилгах талаар зөвлөмж гаргана.

124¹ дүгээр зүйл.

1.Хариуцсан хороо нь Төрийн Думаар хэлэлцүүлэхээр дараах материалыг Төрийн Думын Зөвлөлд хүргүүлнэ:

в) **хуулийн төслийн талаарх Төрийн Думын Тамгын газрын Хуулийн хэлтсийн дүгнэлт;**

125 дугаар зүйл.

1.Төрийн Думын Зөвлөл хуулийн төслийг батлахын тулд гурав дахь хэлэлцүүлгийг товлон. Хуулийн төслийн хоёр дахь хэлэлцүүлгийн үеэр төсөлд өөрчлөлт оруулсан бол Төрийн Думын Зөвлөл нь хуулийн төсөл болон **Төрийн Думын Тамгын газрын дүгнэлтийг** ОХУ-ын Ерөнхийлөгч, Холбооны Зөвлөл, ОХУ-ын Засгийн газар, Төрийн Думын депутатуудад хүргүүлнэ.

130 дугаар зүйл.

3.Зөвшилцөх комисс хуралдаан бүрээр тэмдэглэл хөтөлж, хуулийн төсөлд оруулсан өөрчлөлтийн зүйл, заалт бүрээр харьцуулсан хүснэгт гаргана. Харьцуулсан хүснэгтэд саналын зөрүүтэй асуудлыг шийдвэрлэх саналыг тусгана. Зөвшилцөх комиссын хуралдаанд зөвлөх эрхтэйгээр оролцсон Төрийн Дум дахь ОХУ-ын Ерөнхийлөгч болон Засгийн газрын бүрэн эрхт төлөөлөгчийн саналыг зөвшилцөх комиссын шийдвэрээр гаргасан санал тус бүр дээр тодорхой тэмдэглэнэ. Зөвшилцөх комиссын хуралдааны тэмдэглэл, харьцуулсан хүснэгтэд гарын үсэг зурахаас өмнө холбооны хуулийг зөвшилцөх комиссын өөрчилсөн хувилбараар комиссын хоёр талын дарга нь Төрийн Думын **Тамгын газрын Хуулийн хэлтсээр энэ Регламентын 112 дугаар зүйлд заасны дагуу эрх зүйн болон хэл зүйн шинжилгээ хийлгэж, дүгнэлт гаргуулахаар хүргүүлнэ.** Зөвшилцөх комиссын төгсгөлийн хурлын тэмдэглэлд Төрийн Дум болон Холбооны Зөвлөлөөс томилогдсон комиссын дарга нар гарын үсэг зурна.

4. Төрийн Думаас томилогдсон Зөвшилцөх комиссын дарга нь Зөвшилцөх комиссоос бэлтгэж хоёр талын дарга нарын гарын үсэг зурсан хуулийн төслийн эцсийн хувилбар, төгсгөлийн хурлын тэмдэглэл, харьцуулсан хүснэгт, Төрийн Думын **Тамгын газрын Хуулийн хэлтсийн дүгнэлтийг** Төрийн Думын давтан хэлэлцүүлэгт оруулж хэлэлцүүлнэ.

135¹ дугаар зүйл.

1.Тусгай комисс шийдвэр гаргахад “нэг тал нь нэг санал” гэсэн зарчмыг баримтлах бөгөөд Төрийн Думын комиссын бүрэлдэхүүн шийдвэрийг нийт гишүүдийн олонхийн саналаар гаргана. ОХУ-ын Ерөнхийлөгчийн тавьсан асуудал бүрээр зөвшилцөлд хүрсэн бол комисс шийдвэр гаргасанд тооцно. Эцсийн шийдвэр болон харьцуулсан хүснэгтэд гарын үсэг зурахаас өмнө комиссын дарга нь тухайн хуулийн төслийн хувилбарт Төрийн Думын **Тамгын газрын Хуулийн хэлтэст энэ Регламентын 112 дугаар зүйлд заасны дагуу хууль зүйн болон хэл зүйн дүгнэлт гаргуулахаар хүргүүлнэ.**

2.Тусгай комиссын ажлын төгсгөлд түүний Төрийн Думаас томилогдсон дарга хуулийг тусгай комиссын хувилбарт (харьцуулсан хүснэгтийн хамт) гарын үсэг зурж баталгаажуулан товч тайлбар, үндэслэл, **Төрийн Думын Тамгын газрын Хуулийн хэлтсийн дүгнэлтийн** хамт Төрийн Думаар дахин хэлэлцүүлэхээр оруулна.

190 дүгээр зүйл

4.Төрийн Думын **Тамгын газрын Хуулийн хэлтэс** нь Төрийн Думын Зөвлөл буюу хариуцсан хорооны даалгаснаар **өргөн мэдүүлсэн олон улсын гэрээний төсөл, уг төсөл нь хүчин төгөлдөр мөрдөж байгаа хууль тогтоомжид нийцэж байгаа талаар хууль зүйн дүгнэлт гаргаж болно.**

193 дугаар зүйл

2.Олон улсын гэрээний төслийг хэлэлцэхэд Төрийн Думын депутатуудад заавал тараах материалд Төрийн Думын **Тамгын газрын Хуулийн хэлтсийн дүгнэлт** байна.